

Władysław Baranowski, Andrzej Lech
Uniwersytet Łódzki

Łódzka etnologia na Ziemi Garwolińskiej (lata 1966–2011). Kronika współpracy

Ochronka Z inicjatywy kierownika ówczesnej Katedry Etnologii Uniwersytetu Łódzkiego prof. Władysława Baranowskiego, 10 kwietnia 1996 roku odbyło się w Ośrodku Doskonalenia Animatorów Kultury /ODAK/ w Łęcznicy, spotkanie z dyrektorem Centrum Animacji Kultury w Warszawie Stanisławem Kolbuszem. Dotyczyło ono przeprowadzenia przez etnologów, badań terenowych na terenie następujących gmin ówczesnego woj. siedleckiego; Borowia, Garwolina, Osiecka, Parysowa i Pilawy. Ustalono wówczas, że owe prace będą prowadzone w ciągu kolejnych 4–5 lat, a ich efekty mogą być przydatne władzom samorządowym do „wytyczenia przez nie polityki kulturalnej gminy”. /Notatka ze spotkania w Ośrodku Doskonalenia Animatorów Kultury CAK w Łęcznicy k/Pilawy w dniu 10 04 1996 r./

Teren planowanych badań miał objąć gminy, które oprócz Osiecka znalazły się po reformie administracyjnej z 1999 roku na terenie pow. garwolińskiego. Ziemia ta posiadająca bogatą tradycję, jako powiat sięgająca 1539 r., obejmuje tereny położone na wschodniej części Niziny Południowo-Mazowieckiej, na granicy Kotliny Warszawskiej i Wysoczyzny Siedleckiej, w prawym dorzeczu środkowego biegu Wisły i jej niewielkich dopływów: Wilgi, Promnika i Okrzejki. (Szczegółowo nt. historii powiatu; Z.Gnat-Wieteska, Z dziejów powiatu garwolińskiego – tradycje patriotyczne, Garwolin 2009, ss.360.)

Koordynatorem badań, jednocześnie trwałym rzecznikiem utrzymania związków Garwolińskiego z Katedrą Etnologii a później Instytutem Etnologii i Antropologii Kulturowej UŁ, stała się mgr Elżbieta Woźniak-Sionek, najpierw dyrektor ODAK w Łęcznicy, później dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury /GOK/ w Parysowie, obecnie starszy inspektor w Starostwie Powiatowym w Garwolinie. Okazała się ona, jak to trafnie ujęła miejscowa prasa, „autentycznym animatorem współpracy”, od początku wyrażając przekonanie, że „(...) zarówno gminne władze, jak i mieszkańcy, dostrzegają korzyści płynące dla naszego regionu z współpracy z łódzką uczelnią”. (A.K., Łódzcy etnolodzy w Garwolińskim, „Echo Podlasia”, 1997, nr 32, /10 sierpnia 1997/).

1996 rok (24 VI – 7 VII)

Pierwsze ćwiczenia terenowe znalazły swoją bazę w ODAK w Łucznicy. Prowadzone były na terenie pięciu wymienionych gmin, które wsparły je finansowo. Brało w nich udział 32 studentów /I, II, III r. etnologii studia dzienne/oraz 3 pracowników naukowych dr dr Ewa Nowina-Sroczyńska, Marcin.Piotrowski i prof.nadzw. dr hab. Andrzej Lech.

Pierwsze badania, polegające na zbieraniu przez studentów, źródeł wywołanych przy pomocy narzędzi badawczych, w postaci dyspozycji do wywiadów częściowo skategoryzowanych oraz ankiet, miały charakter sondażowy i polegały w zasadzie, na wstępnym rozpoznaniu etnologicznym terenu. W ramach ogólnego tematu, którego realizację zapowiedziano na szereg kolejnych lat, podjęto problem „Przeobrażenia w strukturze i systemie wartości społeczności wsi i małego miasteczka (tradycja a współczesność)”. W wykazie tematów szczegółowych znalazły się trzy zagadnienia: 1/ Tradycyjne i współczesne obyczaje i zwyczaje wsi i małego miasteczka (dr E.Nowina-Sroczyńska); 2/ Wykorzystanie czasu wolnego na wsi i małym miasteczku (dr M.Piotrowski); 3/ Grupy formalne w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym (prof.A.Lech).

Podsumowanie pierwszej edycji badań na terenie pięciu gmin, wówczas jeszcze woj. siedleckiego, nastąpiło na specjalnej sesji naukowej zorganizowanej w dniu 2 XII 1996 r. w siedzibie ODAK w Łucznicy. Poprowadził ją kierownik Katedry Etnologii UŁ prof. W.Baranowski. Referaty w formie podsumowania odbytych badań, przedstawili opiekunowie poszczególnych tematów. Swoje spostrzeżenia w tym zakresie przekazali także obecni na sesji: dyrektor CAK, wójtowie gmin które sponsorowały badania oraz proboszcz parafii katolickiej z Osiecka. Uczestnicy tego spotkania stwierdzili, że pierwszy etap badań pozwolił określić charakter przeobrażeń społeczno-kulturowych zachodzących współcześnie na wsi i małym miasteczku. Jednocześnie przybliżył odpowiedź na pytanie; jak integrować się z Europą, nie tracąc przy tym własnej tożsamości regionalnej?

1997 rok (23 VI – 6 VII)

Od tego roku baza ćwiczeń terenowych została zlokalizowana w miejscowości Miętne k/Garwolina, na terenie Zespołu Szkół Rolniczych. Wzięło w nich udział 32 studentów, w tym kierownik Katedry Etnologii prof. W.Baranowski. O zmianie lokalizacji miejsca zakwaterowania uczestników tych badań, zdecydowały względy finansowe. Wprawdzie dyrektor CAK S.Kolbusz w specjalnym piśmie, zachęcał pięciu, dotychczas współfinansujących ćwiczenia terenowe wójtów, do przekazania na konto ODAK w Łucznicy kwoty 1500 zł, pisząc, że ”Założeniem długofalowych badań jest przygotowanie monografii(...), co po-

zwoli, mamy nadzieję, na lepsze poznanie i promocję tego pięknego i ciekawego regionu” (Pismo z dn. 17. 03. 1997.), to jednak zrezygnowanie ze współpracy dwóch gmin (Borowie i Pilawa) znacznie ograniczyło możliwość skorzystania z wygodnego, ale stosunkowo drogiego ośrodka w Łucznicy.

W tej sytuacji kierownik Katedry Etnologii UŁ wystosował pismo do kierownika ODAK: „Z przykrością muszę poinformować, iż ze względów finansowych, nie możemy zorganizować tegorocznych badań (...) w Łucznicy. Nie udało się nam zgromadzić kwoty wystarczającej na opłacenie kosztów zakwaterowania, wyżywienia i transportu. Trudno też było dodatkowymi kosztami obarczać studentów, którzy przecież pracują, a nie tylko wypoczywają (...). Na szczęście znaleźliśmy w okolicach Garwolina ośrodek spełniający nasze wymagania za kwotę, którą dysponujemy. Tak więc badania terenowe (...) będą kontynuowane z pożytkiem dla naszej uczelni i środowiska wsi oraz małego miasteczka z terenu woj. siedleckiego.” (Pismo z dn. 22. 04. 1997.). Gdyby nie ówczesna pomoc miejscowych władz samorządowych, przede wszystkim wójtów gmin Garwolin i Parysów, Stefana Gory i Kazimierza Sionka oraz dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych mgr inż. Stanisława Szostakiewicza, a także zaangażowania mgr E. Woźniak-Sionek, zapewne idea współpracy ległaby w gruzach. Zresztą wymienione tu osoby, także przez następne lata aktywnie, przy czym nie tylko materialnie wspomagały łódzkich etnologów na Ziemi Garwolińskiej.

Podczas ówczesnych badań, nie zakładając jeszcze wieloletniego związku z tym terenem, kontynuowano wcześniej rozpoczętą tematykę. Zbierano więc materiały źródłowe w trzech grupach tematycznych. Jedną z nich zajmowała się obrzędowością doroczną. Przy czym w przeprowadzonych wywiadach /120/, nie ograniczano się tylko do jej tradycyjnych aspektów, ale interesowano się również nowymi formami świętowania i związanymi z nimi współczesnymi obrzędami. Bazę źródłową tej grupy tematycznej wzbogaciły źródła ikonograficzne i zapisy video. Tym zespołem opiekowała się dr E. Nowina-Sroczyńska.

Problemy innej warstwy życia społeczno-kulturalnego kontynuowane były przez grupę którą opiekował się dr M. Piotrowski. Zajmowano się w niej dziejami i funkcjami gminnych ośrodków kultury w Parysowie i Pilawie, a także analizą repertuaru miejscowych zespołów folklorystycznych.

Trzecia z grup badawczych, pracując pod opieką prof. A. Lecha, zajęła się działalnością i określeniem funkcji psychospołecznych ochotniczych straży pożarnych (OSP) oraz kół gospodyń wiejskich (KGW). W ich wyniku powstały opracowania „Ochotnicza Straż Pożarna w Osiecku” (autorki; Katarzyna Orszulak i Joanna Szewczyk) oraz „Ochotnicza Straż Pożarna w Parysowie (Bartłomiej Sławiński). Ponadto przeprowadzono i opracowano ok. 80 wywiadów na temat działalności i funkcji KGW w gminach Garwolin, Parysów i Osieck.

Podczas sesji podsumowującej 2 etap badań, samorządowcy z gmin współfinansujących współpracę z UŁ, zachęcając do dalszych wspólnych poczynąń stwierdzili: „(...) cieszyć się należy, iż naukowcy oraz studenci z Łodzi wybrali

sobie za teren wakacyjnych prac badawczych, właśnie gminy z województwa siedleckiego. Służy to bowiem promocji regionu, prowadzi do jego dowartościowania. Zarazem inspiruje mieszkańców do uświadomienia sobie określonej tożsamości kulturowej.” /A.K., O tożsamość kulturową, „Echo Podlasia” 1997, nr 32, 10 VIII 1997/.

1998 rok (25 VI – 7 VII)

Od tego roku, przez kolejne lata, ćwiczenia przebiegały w nowej formule. Prowadzili je tylko dwaj pracownicy naukowcy /prof.prof. W. Baranowski i A. Lech, opiekujący się 15-osobowymi grupami studentów I, II i III roku studiów etnologicznych, stacjonarnych i wieczorowych. Baza badań została zlokalizowana w internacie Zespołu Szkół Rolniczych w Miętnej. Do grupy gmin dofinansowujących współpracę dołączyło miasto Łaskarzew.

W ramach programu merytorycznego zainaugurowane zostały badania na temat aktualnych form i treści tzw. współdziałania sąsiedzkiego, w literaturze etnograficznej nazywanej także pomocą wzajemną – normy obyczajowej od wieków integrującej życie społeczne gromad wiejskich. Przeprowadzone w ramach tego tematu wywiady przyniosły 183 oryginalne zapisy, uzyskane na podstawie specjalnie przygotowanych dyspozycji badawczych. Nawiązywały one do dorobku łódzkiej szkoły etnograficznej, której od 1945 r. przewodziła prof. Kazimiera Zawistowicz-Adamska.

Ponadto badania te pozwoliły na częściowe przedstawienie przeobrażeń w strukturze i systemie wartości społeczności wsi i miasteczka, jakie dokonywały się wówczas na tle zachodzących zmian cywilizacyjnych i ustrojowych. W ramach obowiązującego wówczas planu badawczego, studenci zbierali materiał źródłowy do referatów i prac magisterskich, dotyczący świąt i obrzędów dorocznych, organizacji społecznych i instytucji działających na wsi i miasteczku, a także spędzania wolnego czasu. Pozwoliło to na kontynuowanie, bądź podjęcie nowych tematów, związanych z działalnością wiejskich organizacji samopomocowych, towarzystw regionalnych oraz świątami (zwyczajami) i ich aktualnym obrazem, w wymiarze rodzinnym i organizacji społecznych, które je kultywują. Kolejne lata przyniosły liczne prace magisterskie, które powstawały na bazie źródeł pozyskanych w tym właśnie roku.

1999 rok (21 VI – 4 VII)

Po raz pierwszy badania zostały przeprowadzone na terenie nowopowstałego, a właściwie reaktywowanego po reformie administracyjnej, powiatu garwolińskiego. Gmina Osieck, należąca od tej pory do powiatu otwockiego, pomimo,

iż już od ubiegłego roku nie dofinansowywała badań, nadal korzystała z ich dorobku. W tym roku organizatorzy badań zaczęli borykać się z problemem niedotrzymywania warunków umów o współpracy, przez wójtów gmin, którzy wcześniej deklarowali ich dofinansowanie. Mimo tego otrzymywali oni opracowane wyniki badań prowadzonych na ich terenie. Uwaga ta w żadnym wypadku nie dotyczyła gmin Parysów (wójt K. Sionek) i Garwolin (do czasu sprawowania tej funkcji przez S. Gorę), które zawsze przekazywały ustalone środki finansowe na konto Zespołu Szkół Rolniczych w Miętnej.

Tematyka badań w tym roku koncentrowała się wokół dwóch zasadniczych problemów; stosunku miejscowych społeczności do ziemi i zawodu rolnika oraz pomocy wzajemnej w życiu społeczno-gospodarczym tego środowiska.

Zebrano wiele materiałów źródłowych w postaci opracowanych wywiadów /290/, które wykorzystane zostały w pracach magisterskich będących monografiami etnologiczno-historycznymi Parysowa, Woli Rębkowskiej i Osiecka. Swoje opracowania otrzymały także OSP z Borowia, Parysowa, Garwolina, Łaskarzewa /Por. aneks nr 1/.

Uzyskano także kilkanaście ankiet informujących o tzw. ginących zawodach na terenie pow. garwolińskiego. Ich wyniki zostały opublikowane w specjalnym opracowaniu „Piękno użyteczne czy piękno ginące” /Por. aneks nr 2/.

Podczas sesji naukowej kończącej tę edycję /IV/ ćwiczeń terenowych, pierwszy po reaktywowaniu powiatu, starosta S. Gora, jak wyżej zaznaczaliśmy współinspirator i solidny opiekun przedsięwzięcia o współpracy, zachęcając do kontynuowania badań, stwierdził, że: „Dotychczas zebrane materiały, przyczyniając się do promocji Ziemi Garwolińskiej, przyniosły konkretne efekty w postaci ukończonych prac magisterskich i pożytecznych innych opracowań, przekazanych władzom samorządowym gmin.”

2000 rok (27 VI – 10 VII)

Tegoroczne badania prowadzone były na terenie gmin Parysów, Garwolin, Borowie i miasta Łaskarzew. W tej /V/ edycji badania koncentrowały się wokół dwóch zagadnień: 1/ Stosunek do ziemi i zawodu rolnika (ziemia jako wartość) w okresie transformacji ustrojowej i 2/ pomoc wzajemna na wsi w okresie transformacji ustrojowej. Zebrane w trakcie badań źródła, w postaci zapisanych 167 wywiadów, pozwoliły na stwierdzenie, iż pomimo zmiany ustrojowej, ziemia wytwarzająca żywność, co uwidoczniło się szczególnie w wypowiedziach starszych mieszkańców wsi, nadal zachowała wartość konkretnej, realnej części Ojczyzny.

Natomiast pomoc wzajemna, zmieniająca swoją postać, coraz częściej okazywana bywa za pieniądze w pracach polowych i budownictwie, ale w przypad-

ku klęsk żywiołowych zupełnie nie straciła swojego bezinteresownego znaczenia.

Na bazie zebranych materiałów źródłowych powstały nowe prace magisterskie, traktujące o świętych wizerunkach we współczesnym środowisku wiejskim oraz stosunku młodzieży do ziemi w okresie transformacji ustrojowej na polskiej wsi w końcu XX wieku.

2001 rok (25 VI – 8 VII)

Badaniami objęto wsie w gminach Parysów, Garwolin, Borowie i miasto Łaskarzew. Rozpoczęto wówczas szeroko zakrojone badania na temat tradycyjnych i nowych autorytetów wiejskich, w okresie transformacji ustrojowej. W pewnym stopniu były one inspirowane przez działający przy Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UŁ, Zespół Badania Wsi. Na łamach wydawanego tam pisma „Zeszyty Wiejskie”, rozpoczęto publikowanie wyników badań prowadzonych przez łódzkich etnologów na terenie powiatu garwolińskiego.

W czasie ówczesnych badań zebrano źródła wywołane w postaci ponad 200 wywiadów oraz materiały ikonograficzne. Posłużyły one do przygotowania przez studentów szeregu nowych referatów i prac magisterskich. Dotyczyły one m. in. monografii historyczno-etnologicznych wsi, organizacji społecznych (OSP, KGW i stowarzyszeń regionalnych) oraz gminnych ośrodków kultury. /Por. aneks nr 1/

2002 rok (21 VI – 3 VII)

Badania odbyły się na terenie gmin Borowie, Garwolin, Parysów i miasta Łaskarzew. Poświęcone one były przede wszystkim określeniu roli autorytetów wiejskich, w stymulowaniu przeobrażeń społeczno-kulturowych, na terenie wsi i miasteczka. W tym celu przygotowane zostały specjalne ankiety, zawierające 148 szczegółowych pytań. Przy użyciu tego narzędzia badaniami objęto 128 osób. Pozyskany w ten sposób materiał źródłowy posłużył do opracowania kolejnych analiz badawczych, a także wykorzystany został we fragmentach pracy doktorskiej (mgr Magdalena Soczewka). Dzięki niemu można również uzasadnić spostrzeżenie, iż w czasie reformy ustrojowej, która rozpoczęła się w drugiej połowie 1989 r., rola autorytetów zaczęła się zmieniać, a wraz z nią następowały w społecznościach lokalnych stopniowe przeobrażenia społeczno-kulturowe i gospodarcze.

Mające jeszcze charakter pilotażowych, badania pozwoliły na wysunięcie wniosków, iż tradycyjne autorytety, takie jak ludzie starzy, Kościół oraz szkoła nadal odgrywają, choć już w znacznie mniejszym zakresie, rolę animatorów.

Jednakowoż znacznie wzrosła rola takich podmiotów, jak środki masowego przekazu czy też organizacje samorządowe. Niemniej wśród najczęściej wymienianych autorytetów osobowych występowali wójt i sołtys (choć nie we wszystkich badanych gminach), ksiądz proboszcz, lekarz, działacz kultury.

Na sesji kończącej tę edycję badań terenowych /VI/, samorządowcy wyrazili nadzieję na kontynuowanie tej tematyki także w roku następnym.

2003 rok (23 VI – 6VII)

Badania były prowadzone w tych samych gminach, co w roku ubiegłym. Kontynuowano tematy rozpoczęte poprzednio. A więc te dotyczące tradycyjnych i nowych autorytetów wiejskich i ich roli w przeobrażeniach społeczno-gospodarczych, związanych z transformacją ustrojową. Ponadto rozpoczęto badania dotyczące zmian w funkcjonujących jeszcze współcześnie tradycyjnych obrzędach dorocznych /98 wywiadów/.

Realizując propozycję przedstawioną przez powiatowe władze samorządowe, zebrano wszystkie niezbędne materiały źródłowe (wywołane, aktowe i ikonograficzne), do opracowania katalogu zabytków budownictwa młynarskiego na terenie powiatu garwolińskiego. W tymże roku został on wydany drukiem /autor mgr Piotr Czepas/.

Zostały ukończone i przekazane samorządowi powiatowemu i poszczególnym gminom, kolejne prace magisterskie /por. aneks nr 1/.

2004 rok (21 VI – 3 VII)

Badania przede wszystkim dotyczyły ”nowych świeckich obrzędów”, które stosunkowo niedawno pojawiły się na terenie badanych gmin powiatu garwolińskiego ((Parysów, Garwolin, Borowie, Górzno i miasto Łaskarzew). Zbierając materiały źródłowe według specjalnie przygotowanych dyspozycji do wywiadu, uzyskano oryginalne informacje na ten temat. Pozwoliło to określić, które ze świeckich świąt już się upowszechniły, a które jeszcze nie trafiły do miejscowego społeczeństwa. O ile obchodzony był np. „Dzień wagarowicza „ (21 III – pierwszy dzień wiosny), czy też „Osiemnastka”, to jeszcze nieznanym był „Halloween” (31 X – noc duchów). Natomiast świętem, które przywędrowało do Polski z za oceanu i upowszechniło się także na terenie Garwolińskiego, okazały się Walentynki (Dzień Świętego Walentego – 14 II), jako święto zakochanych. Tej problematyki dotyczyło 127, przeprowadzonych wówczas wywiadów.

Innym nurtem badań stały się zagadnienia dotyczące przemian społeczno-kulturowych w środowisku wsi i małego miasteczka w czasach transformacji ustrojowej. Konieczność dostosowania się do realiów Unii europejskiej, związa-

na była z odkrywaniem w coraz to bardziej zglobalizowanym świecie, własnej „małej Ojczyzny”. W ramach tego tematu przeprowadzono 93 wywiady.

Podczas sesji podsumowującej badania, samorządowcy z współpracujących gmin otrzymali od łódzkich etnologów kolejne prace magisterskie /por. aneks nr 1/.

2005 rok (25 VI – 4 VII)

Celem badań było interdyscyplinarne (etnologiczno-socjologiczne) monitorowanie zmian zachodzących w Polsce, przede wszystkim na wsi i w małym miasteczku, pod wpływem transformacji ustrojowej oraz wobec wstąpienia do Unii Europejskiej. Jednocześnie idea poszukiwań badawczych, została określona w kontekście zasadniczych zmian społecznych, zachodzących w całym świecie. Wpłynęły na nie: upadek tzw. radzieckiego socjalizmu, słabnięcie w skali światowej dwubiegunowego układu sił politycznych, czy też tworzenie coraz bardziej zglobalizowanych systemów komunikacji.

Podczas tak zaprojektowanych ćwiczeń terenowych, pozyskiwano źródła wywołane poprzez zastosowanie narzędzia badawczego w postaci „dyspozycji do wywiadu”. Stworzyło to możliwość zastosowania techniki wywiadu swobodnego, który jest charakterystyczny dla metod jakościowych, używanych w etnologii i socjologii przy analizie bardziej złożonych i nie dających się ująć li tylko statystycznie, zjawisk społeczno-kulturowych. Ogółem studenci etnologii ze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, przeprowadzili 187 wywiadów. Spisane w formie tzw. fiszek dały one materiał wystarczający do sporządzenia raportu zawierającego wiarygodne spostrzeżenia i wnioski /por. aneks nr 2/.

Wynikająca z wymienionego raportu ocena, sprowadzała się m.in. do uogólnienia, iż pod wpływem wyżej wymienionych zjawisk, a w szczególności zmiany ustroju społeczno-gospodarczego, pewne środowiska społeczności wiejskiej i małomiasteczkowej wpadły w stan inercji i niezadowolenia społecznego, określanego również z punktu widzenia psychospołecznego, mianem traumy. Jak się później okazało, stan ten po kilku latach funkcjonowania w UE, uległ znacznemu stonowaniu.

Obecni na sesji kończącej X edycję badań etnologicznych na terenie Garwolińskiego, przedstawiciele samorządu powiatowego i niektórych władz gminnych, stwierdzili, iż wnioski zawarte w przekazanym raporcie, wzbogacą prowadzoną przez nich politykę społeczno-kulturalną; głównie zaś przydatne mogą być wybranym gminom, na terenie których przeprowadzono badania (Parysów, Górzno, Garwolin i miasto Łaskarzew).

Oceniając ówczesną współpracę, należy wspomnieć, że w tym momencie przeżyła ona swoisty kryzys, stawiający pod znakiem zapytania dalsze jej losy. Mianowicie, niektórzy wójtowie, którzy wcześniej zadeklarowali nawet w kwo-

tach dość symbolicznych chęć wsparcia finansowego badań, wycofali się z ich przekazania, pomimo tego, że na ich terenie były one już przeprowadzone. Np. wójt Borowia oświadczył: „(...) nie mogę udzielić Państwu (...) wsparcia finansowego” (pismo z dnia 20 VI 2005 r.); wójt Górzna: „Wasza Jednostka nie kwalifikuje się (...) według przepisów do przekazania środków finansowych” (pismo z dnia 21 VI 2005 r.); wójt gminy Garwolin: „(...) nie przeznaczaliśmy środków na dofinansowanie badań terenowych” (pismo z dnia 21 VI 2005 r.); zaś ówczesny burmistrz Łaskarzewa (od 2003 r.) nawet nie poinformował, że nie wywiąże się z deklarowanych wcześniej zobowiązań finansowych. Dodajmy, że wszystkie wyżej wymienione gminy, uzyskały od nas odpowiednie materiały i prace magisterskie dotyczące ich terenów /por. aneks nr 1 i 2/.

Trudno więc byłoby zrealizować nowy program badawczy, gdyby nie intensywna pomoc finansowo-organizacyjna, ze strony doceniających potrzebę badań etnologicznych na terenie Garwolińskiego, autorytetów społecznych: starosty Stefana Gory, dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych im. St. Staszica w Miętne – Stanisława Szostakiewicza, wójta gminy Parysów – Kazimierza Sionka, komendanta Powiatowej Straży Pożarnej – st. brygadiera Wiesława Wieraszki oraz koordynatora badań – Elżbiety Woźniak-Sionek.

2006 rok (26 VI – 9 VII)

Badania odbywały się w następujących gminach: Parysów, Pilawa /wyjątkowo/ oraz Górzno i Borowie /pomimo rezygnacji tych gmin z dofinansowania badań/.

Prace badacze związane były z pozyskiwaniem źródeł do dwóch opracowań dotyczących obrzędów rodzinnych. Specjalnie opracowane dyspozycje do wywiadów, pozwoliły uzyskać źródła wywołane, zawierające opisy tych obrzędów. Na ich podstawie możemy stwierdzić, że w obrzędach tych przeplatają się treści przekazywane z pokolenia na pokolenie z tymi, które pojawiły się już w czasach współczesnych. Ponadto zgromadzono też pokaźny materiał ikonograficzny i folklorystyczny, w postaci zapisów tekstowych pieśni związanych z realizowanymi tematami: 1/ Współczesne obrzędy pogrzebowe (funeralne) i 2/ Współczesne obrzędy weselne. Podjęto też nowy problem dotyczący przygotowywanej pracy magisterskiej na temat zmian pozycji ludzi starych w środowisku wiejskim – konfrontacja przeszłości z teraźniejszością.

W wyniku badań zgromadzono materiały źródłowe do kolejnych prac magisterskich, a także oryginalne źródła z zakresu folkloru, w postaci zapisów pieśni pogrzebowych z terenu Pilawy.

2007 rok (2 – 15 VII)

To ostatni rok pobytu w gościnnych progach Zespołu Szkół Rolniczych w Miętnej k/Garwolina. Odchodzący dyrektor szkoły S. Szostakiewicz stwarzał, w ciągu ponad 10 lat współpracy, dogodne warunki do prowadzenia badań. Podobnie i nowy dyrektor Andrzej Kujda, zadeklarował pomoc w zorganizowaniu kolejnych ćwiczeń terenowych.

Badania dotyczyły roli autorytetów wiejskich, w stymulowaniu przemian społeczno-kulturowych po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Prowadzone one były w środkowej i wschodniej części pow. garwolińskiego, w gminach Parysów i Garwolin. Przeprowadzono i opracowano ok. 150 wywiadów nieskategoryzowanych. Dzięki temu zgromadzono dane jakościowe, określające warunki i ilości, w jakich znalazły się autorytety wiejskie po wstąpieniu Polski do UE. Wykazano też zależności między tą integracją, a sytuacją tych autorytetów. Analizując treść wywiadów, skupiono się głównie na takich podmiotach prestiżowych jak ludzie starsi, zamożni rolnicy, inne grupy zawodowe, ksiądz i Kościół Katolicki, nauczyciel i szkoła, samorząd terytorialny, organizacje społeczne i partie polityczne, a także media, rodzina i krąg sąsiedzki.

Podczas pożegnalnej sesji studenci w obecności władz samorządowych powiatu i gminy Parysów, przedstawili wyniki swoich prac terenowych oraz przekazali dwie kolejne prace magisterskie, pokazujące dorobek społeczno-kulturowy Ziemi Garwolińskiej. Jedna z nich poświęcona została przedstawieniu sylwetki i dorobku artystycznego, znanego na terenie powiatu, ale także daleko poza nim, rzeźbiarza Wiktora Muchy z Borowia /por. aneks nr 1/.

2008 rok (23 VI – 5 VII)

Współpraca pomiędzy łódzką etnologią a władzami samorządowymi powiatu garwolińskiego, przybrała nową formułę, której pomysłodawcą i opiekunem stał się wicestarosta Marek Chciałowski. Porozumienie o współpracy zostało zawarte 9 V 2008 r. /por. aneks nr 3/ i zaowocowało pierwszą umową – porozumieniem z władzami Miasta i Gminy Żelechów (ówczesny zastępca burmistrza Andrzej Szubielski), które przygotował i z pożytkiem dla obu stron zaczął realizować Grzegorz Szymczak – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogody Zakrzewskiego w Żelechowie. W imieniu Starostwa do prowadzenia współpracy została upoważniona Elżbieta Woźniak-Sionek (inspektor Wydziału Promocji, Kultury i Sportu), a więc osoba będąca z nami od samego początku, naszego pobytu na Ziemi Garwolińskiej.

Realizując warunki umowy, podczas dwutygodniowych ćwiczeń terenowych, w pierwszym rzędzie, podjęto szeroko zakrojone badania nad określeniem tożsamości społeczno-kulturowej mieszkańców małego miasta – Żelechowa. Do

tego zagadnienia zebrano źródła wywołane w postaci 150 ankiet i 96 wywiadów. Na podstawie zgromadzonych materiałów, określono czynniki warunkujące stopień identyfikacji mieszkańców Żelechowa ze swoim miastem. Ponadto starano się pokazać, jak wśród obecnych mieszkańców zachowała się pamięć, o dawnych współmieszkańcach pochodzenia żydowskiego. W kręgu zainteresowań znalazła się również miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna.

Pierwsze badania etnologiczne na terenie Żelechowa zwieńczyła sesja naukowa, która po raz pierwszy w ramach współpracy, odbyła się nie tylko z udziałem władz samorządowych powiatu i gminy, ale także z szeroką reprezentacją miejscowego społeczeństwa, m.inn. proboszcza Parafii Żelechów księdza Stanisława Zajko. Sesję zorganizowały następujące podmioty: Starostwo Powiatowe w Garwolinie, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UŁ, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogoty Zakrzewskiego w Żelechowie i Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne – oddział w Garwolinie. Bogaty program konferencji, który stał się po wygłoszeniu referatów, okazją do ożywionej dyskusji, przedstawiał się następująco: 1/ Historia ludności żydowskiej w Żelechowie – dyrektor ZSP Grzegorz Szymczak; 2/ Żydzi w opiniach współczesnych mieszkańców Żelechowa – studentka Katarzyna Pawłowska; 3/ Ochotnicza Straż Pożarna w Żelechowie w opiniach mieszkańców – studentka Michalina Wyrzykowska; 4/ Identyfikacja mieszkańców Żelechowa z miastem – studentki Katarzyna Lis i Aleksandra Skowronek.

Pierwsze w Żelechowie ćwiczenia terenowe uzyskały swoją bazę w Internacie Międzyszkolnym przy ZSP. Od tej pory ich uczestnicy objęci zostali miłą i wyrozumiałą opieką ze strony kierownika tej placówki Małgorzaty Mosior.

2009 rok (29 VI – 11VII)

W drugim roku badań prowadzonych na terenie Żelechowa i okolicznych wsi, wicestarosta M. Chciałowski w piśmie skierowanym do dyrektora IE i AK UŁ prof. W. Baranowskiego, stwierdził: „Dziękuję za wykaz prac magisterskich, które powstały w wyniku badań terenowych w powiecie garwolińskim. Jesteśmy zainteresowani dalszą współpracą z pracownikami i studentami Uniwersytetu Łódzkiego w Żelechowie, w zaproponowanych przez Instytut tematach prac magisterskich” /pismo z dnia 22 XII 2008 r./.

Podstawa formalna współpracy zawarta została w „Porozumieniu” podpisanym w Żelechowie 21 V 2009 r.. Sygnowali ją A. Szubielski /z-ca burmistrza Miasta i Gminy w Żelechowie/; G. Szymczak /dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żelechowie/ i W. Baranowski /dyrektor IE i AK UŁ/.

Tematyka badań dotyczyła następujących zagadnień: 1/ Tożsamość społeczności małego miasta; 2/ Żelechów – miejsca znaczące w opinii mieszkańców miasta; 3/ Autorytety wiejskie po wejściu Polski do UE. Ogółem zgromadzono

ponad 180 zapisów wywiadów, które jako materiał źródłowy posłużyły do przedstawienia analiz badawczych, dotyczących wyżej wymienionych zagadnień.

Wersje wstępne i robocze wyników badań zostały przedstawione na sesji naukowej (10 VII) z udziałem wicestarosty M. Chciałowskiego, który wysoko ocenił dotychczasową współpracę z łódzkimi etnologami. Jako inspirator nowej formuły badań na terenie Ziemi Garwolińskiej, zachęcał do dalszej ich kontynuacji.

Na ręce z-cy burmistrza Żelechowa A. Szubielskiego, absolwenci etnologii UŁ przekazali kolejne prace magisterskie pierwsze, które dotyczyły środowiska gospodarzy i sponsorów badań: 1/ Tradycje obecności Żydów w Żelechowie (mgr K. Pawłowska) i 2/ Ochotnicza Straż Pożarna w Żelechowie (mgr M. Wyrzykowska). Tę drugą pracę przyjął również, ogromnie pomocny w prowadzeniu badań, prezes miejscowej OSP – Łukasz Bogusz.

2010 rok (26 VI – 9 VII)

Tegoroczne badania terenowe spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony nowowybranego burmistrza Żelechowa, Mirosławy Miskurki. Oprócz pewnych wskazówek merytorycznych, udzieliła ona także wsparcia finansowego, co znacznie ułatwiło nam funkcjonowanie na tym terenie. Studenci podzielni na dwa zespoły badawcze, zbierali materiały źródłowe do następujących tematów: 1/ Organizacje społeczne na terenie Żelechowa (wieś i miasto); 2/ Lokalna tradycja historyczna w świadomości mieszkańców małego miasta: „Wpływ szkoły na życie kulturowo-społeczne mieszkańców Żelechowa”.

Zainteresowania badawcze pierwszego z wymienionych zespołów wynikały z refleksji, że uczestników życia społecznego integrują różne organizacje społeczne, m.in. ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia religijne, związki zawodowe i kombatanckie. Na terenie Żelechowa i gminy działa szereg takich zrzeszeń. Przy zastosowaniu specjalnego narzędzia badawczego, w postaci dyspozycji do wywiadu skategoryzowanego, zebrano dane dotyczące historii i funkcji założonych, wszystkich organizacji społecznych działających na badanym terenie.

Zespół drugi prowadząc wywiady według wcześniej przygotowanych wytycznych do kwestionariusza, miał za zadanie określić jaką wiedzę historyczną o własnej miejscowości posiadają jej mieszkańcy. Próbowano to określić na podstawie funkcjonującej znajomości o wydarzeniach mających miejsce w przeszłości, o zasłużonych dla miejscowej społeczności ludziach i symboliki jaka wiąże się z najważniejszymi miejscami w Żelechowie.

Podobnie jak w poprzednich latach badania terenowe zakończone zostały sesją naukową (8 VII), w której m.in. uczestniczyli wicestarosta M. Chciałowski

oraz burmistrz Żelechowa M.Miszkurka, na której to ręce przekazano 2 prace magisterskie: 1/ Żelechów – miejsca znaczące w mieście w opinii jego mieszkańców (mgr Katarzyna Lis) i 2/ Tożsamość społeczności małego miasta na przykładzie Żelechowa (mgr P.Skroński).

2011 rok (27 VI – 9 VII)

Podstawę formalną ćwiczeń terenowych stanowiło porozumienie, zawarte podobnie jak w latach ubiegłych, pomiędzy Instytutem Etnologii Antropologii Kulturowej UŁ (dyrektor W.Baranowski), Miastem i Gminą Żelechów (burmistrz M.Miszkurka) i Zespołem Szkół Ponadpodstawowych w Żelechowie (dyrektor G.Szymczak). Uzyskało ono akceptację nowego starosty garwolińskiego M.Chciałowskiego, który potwierdził swoje zaangażowanie w kwestii dalszego kontynuowania współpracy.

Pracując w dwóch zespołach badawczych, stosując technikę wywiadu częściowo skategoryzowanego oraz ankiety, studenci zebrali źródła wywołane do następujących tematów: 1/ Pomoc wzajemna w życiu społeczno-gospodarczym wsi; 2/ Opinie mieszkańców o własnej miejscowości; 3/Aspiracje zawodowe kobiet. 4/ Wpływ szkoły na życie kulturowo-społeczne mieszkańców Żelechowa. Ponadto posiłkując się specjalną ankietą przygotowaną w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zbierali informacje oraz źródła ikonograficzne na temat występujących na terenie gminy Żelechów, tzw. ginących zawodów, m.in. kowalstwa i tkactwa.

Wyniki badań tradycyjnie już przedstawione na specjalnej sesji (8 VII), wzbudziły zainteresowanie przedstawicieli władz samorządowych, m.in. przewodniczącej Rady Miasta-Gminy Jadwigi Kuligowskiej, która zwróciła uwagę na ich znaczenie dla polityki społeczno-kulturalnej prowadzonej przez miejscowe władze samorządowe. Pozytywne zdanie o badaniach etnologicznych, wyraził także obecny na sesji wicestarosta pow. garwolińskiego Stefan Gora, który z łódką etnologią współpracuje już od 1996 roku.

Samorząd Żelechowa uzyskał także opracowanie będące pokłosiem badań przeprowadzonych w 2010 r., mianowicie „Słownik organizacji społecznych Miasta i Gminy Żelechów” (por. aneks nr 2).

Robocze wnioski z badań skłaniają do wniosku, że zanikają pewne tradycyjne normy obyczajowe mające wpływ na pozycję i aspiracje zawodowe kobiet. To samo dotyczy „pomocy wzajemnej” w jej wymiarze gospodarczym, ale nadal pewne tradycyjne formy zachowały się w takich kategoriach jak; klęski żywiołowe, nieszczęśliwe wypadki itp..W swoim wymiarze sąsiedzkim, mimo postępującej globalizacji, daje ona szansę na integrowanie lokalnej społeczności i tym samym wzbogacanie jej tożsamości społeczno-kulturowej w ramach „małej ojczyzny”.

Zakończenie

Jesteśmy przekonani co do tego, że podjęta w 1996 r. współpraca pomiędzy samorządami terenowymi Ziemi Garwolińskiej a łódzką uniwersytecką etnologią, przyniosła obopólne korzyści. Przyczyniła się bowiem do promocji tego regionu w skali ogólnokrajowej, a także wzbogacania czy weryfikowania treści kierowanych przez samorządowców i animatorów kultury, w stosunku do miejscowych społeczności wsi i małego miasteczka. Prace magisterskie oraz różne publikacje naukowe i popularno-naukowe, najpełniej realizują wymienione detale współpracy.

Istotnym elementem współpracy jest również i to, że podczas ćwiczeń studenci mieli możliwość doskonalenia swoich umiejętności w prowadzeniu badań terenowych, zaś ich wyniki z pożytkiem dla Ziemi Garwolińskiej oraz własnego rozwoju naukowego, mogli wykorzystać w pracach magisterskich i pierwszych publikacjach naukowych.

Jesteśmy przekonani, że współpraca, o której traktuje niniejszy tekst, posiadająca już znaczący dorobek, będzie dalej z korzyścią dla obu stron, kontynuowana. Dziękujemy wymienionym wyżej przedstawicielom władz samorządowych, powiatowych i gminnych, dyrektorom szkół, przedstawicielom różnych instytucji i organizacji oraz miejscowemu społeczeństwu, za wsparcie finansowe, merytoryczne a także wszechstronną pomoc, która docierała do nas każdego dnia. Pozwala to nam patrzeć z optymizmem na dalsze losy naszej współpracy.

Aneks 1

Prace magisterskie z terenu powiatu Garwolin, wykonane w latach 1999–2007 w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego.

1999 r.

1. Sławiński Bartłomiej: Funkcje społeczno-kulturalne Ochotniczych Straż Pożarnych w gminie Parysów. Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha /otrzymał wójt gm.Parysów/.
2. Soczewka Magdalena: Parysów. Studium etnologiczno-historyczne osady mazowieckiej.
Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał wójt gm.Parysów/.

2000 r.

3. Deląg Agnieszka: Łaskarzew. Studium etnologiczno-historyczne miasteczka na ziemi mazowieckiej.
Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha./otrzymał burmistrz Łaskarzewa/.
4. Olenderek Jarosław: Ziemia jako wartość. Studium etnologiczne współczesnej wsi na przykładzie Stodzewa (gmina Parysów).
Pod kier. prof. dr hab. W. Baranowskiego./otrzymał wójt gm. Parysów/.

2001 r.

5. Piaseczny Jerzy: Funkcje społeczno-kulturalne OSP na terenie gminy Borowie. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał wójt gm.Borowie/
6. Kuśmirek Robert: Funkcje społeczno-kulturalne ochotniczej straży pożarnej w Łaskarzewie. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał burmistrz Łaskarzewa/.
7. Matczak-Piotrowska Katarzyna: Gminny Ośrodek Kultury w Parysowie – jego działalność społeczno-kulturalna w środowisku wiejskim. Pod kier. prof. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał wójt gm.Parysów/.

2002 r.

8. Rogalska Arletta Anna: Ludność żydowska na terenie polskich miasteczek i osad (na przykładzie Parysowa pow.Garwolin). Pod kier. prof. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał wójt gm. Parysów/.
9. Rogalska Anna: Rębków. Studium etnologiczno-historyczne wsi mazowieckiej. Pod kier. prof. Andrzeja Lecha./ otrzymał wójt gm. Garwolin/.
- 10.Mierzejewska Anna: Stodzew. Studium historyczno-etnologiczne wsi regionu Mazowsze nad Świdrem. Pod kier. prof. Andrzeja Lecha. /otrzymał wójt gm. Parysów/.

2003 r.

- 11.** Urszula Węgrzyn: Religijność ludowa, czy polityczna prowokacja? Walka o krzyż w Miętne. Pod kier. prof. W. Baranowskiego. /otrzymał dyr. Zespołu Szkół Rolniczych w Miętne/.
- 12.** Wójcik Monika: Funkcje społeczno-kulturalne Towarzystwa Miłośników Historii i Kultury Łaskarzewa. Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał burmistrz Łaskarzewa/.
- 13.** Koza Monika: Spółka dla Zagospodarowania Wspólnoty Gruntowej w Łaskarzewie. Funkcje społeczno-kulturalne organizacji gospodarczej. Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał burmistrz Łaskarzewa/.
- 14.** Czepas Piotr: Młyny na terenie powiatu Garwolińskiego (XIX–XX wiek). Pod kier. prof. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał starosta pow. Garwolin/.
- 15.** Szymczak Robert: Społeczno-kulturowe funkcje Ochotniczej Straży Pożarnej w Garwolinie. Pod kier. prof. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał starosta pow. Garwolin/.

2004 r.

- 16.** Skrzydlewski Adam: Ginące zawody na terenie powiatu garwolińskiego. Pod kier. prof. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał starosta pow. Garwolin/.

2006 r.

- 17.** Ufel Łukasz: Borowie w Ziemi Garwolińskiej: studium historyczno-etnologiczne osady wiejskiej. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał dyr. Zespołu Szkół Rolniczych w Miętne /.
- 18.** Moks Remigiusz: Górzno w Ziemi Garwolińskiej: studium historyczno-etnologiczne osady wiejskiej. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał dyr. Zespołu Szkół Rolniczych w Miętne /.
- 19.** Liszewski Mariusz: Wiktor Mucha: autorytet i artysta ludowy z Borowia w Ziemi Garwolińskiej. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. Andrzeja Lecha. /otrzymał W. Mucha/.

2007 r.

- 20.** Steinberg Karina: Zmiana pozycji ludzi starszych – konfrontacja przeszłości z teraźniejszością (na podstawie badań prowadzonych na terenie pow. garwolińskiego). Pod kier. prof. dr hab. Władysława Baranowskiego. /otrzymał dyr. Zespołu Szkół Rolniczych w Miętne /.
- 21.** Woźniak Małgorzata: Biesiada, muzyka, taniec, czyli kategorie wyznaczające charakter współczesnego wesela na wsi. Wesele jako zabawa w powiecie garwolińskim. Pod kier. Prof. dr hab. Władysława Baranowskiego. /otrzymał wójt gm. Parysów/.

2009 r.

- 22.** Pawłowska Katarzyna: Tradycja obecności Żydów w Żelechowie, Łódź 2009. Pod kier. Prof. nadzw. A. Lecha. /otrzymał burmistrz Żelechowa/

23. Wyrzykowska Michalina, Ochotnicza Straż Pożarna w Żelechowie. Rzeczywiste funkcje organizacji samopomocowej, Łódź 2009. Pod. kier. Prof. nadzw. dr hab. A. Lecha. /otrzymał burmistrz Żelechowa/.

2010 r.

24. Lis Katarzyna: Żelechów – miejsca znaczące w mieście w opinii jego mieszkańców, Łódź 2010. Pod kier. prof. nadzw. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał burmistrz Żelechowa/.

25. Skroński Przemysław: Tożsamość społeczności małego miasta na przykładzie Żelechowa, Łódź 2010. Pod kier. Prof. nadzw. dr hab. W. Baranowskiego. /otrzymał burmistrz Żelechowa/.

Bibliografia publikacji powstałych w ramach współpracy

- 1/ Baranowski W.: Żydzi i ich kultura w świadomości mieszkańców wsi i miasteczek, „Zeszyty Wiejskie”, 2005, z. X, s. 131–138;
- 2/ Baranowski W., Lech A.: Zmiany społeczno-kulturowe w środowisku wsi i miasteczka, związane z transformacją ustrojową w Polsce i przystąpieniem do Unii Europejskiej (Raport z badań terenowych), „Zeszyty Wiejskie”, 2007, z. XII, s. 222–243;
- 3/ Czepas P.: Młynarstwo w powiecie garwolińskim do końca XX wieku, Garwolin 2004, ss.88 + ryciny;
- 4/ Kobalczyk K.: Współczesność osady mazowieckiej (na przykładzie Osiecka), „Zeszyty Wiejskie”, 2002, z.V, s. 193–211;
- 5/ Lech A., Sławiński B.: Z dziejów Ochotniczej Straży Pożarnej Parysowa. 1897–1997, Parysów 1997, ss.47;
- 6/ Lis K., Skowronek A.: Identyfikacja mieszkańców Żelechowa ze swoim miastem, „Zeszyty Wiejskie”, 2010, z. XV, s. 233–243;
- 7/ Piękno użyteczne czy piękno ginące. Informator o realizacji programu Ministerstwa Kultury i Sztuki „Ginące zawody”, Opr. I red. B.Kopczyńska-Jaworska, M.Niewiadomska-Rudnicka, Łódź 1997, ss.208 + ryc;
- 8/ Rogalska A., Szajder A.: Słownik organizacji społecznych Żelechowa (makietą), Żelechów 2011, ss.77 (wydruk komputerowy);
- 9/ Szymczak G., Historia ludności żydowskiej Żelechowa, „Zeszyty Wiejskie”, 2009, z. XIV, s. 198–237;
- 10/ Woźniak-Sionek E.: Funkcje społeczno-kulturalne Gminnego Ośrodka Kultury w środowisku wiejskim (na przykładzie Ośrodka Kultury w Parysowie), „Zeszyty Wiejskie”, 2002, z.V, s. 212–215;
- 11/ Woźniak-Sionek E.: Biblioteki wiejskie na terenie powiatu garwolińskiego, „Zeszyty Wiejskie”, 2006, z. XI, s. 302–306;

Aneks 3

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY

zawarte w dniu 09.05.2008 pomiędzy:

Powiatem Garwolińskim, reprezentowanym przez Zarząd Powiatu Garwolińskiego, w imieniu którego działają:

Grzegorz Woźniak- Starosta Powiatu Garwolińskiego,
Marek Chciałowski- Wicestarosta Powiatu Garwolińskiego,

a Uniwersytetem Łódzkim, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, ul. Narutowicza 65, 90-131 Łódź, NIP: 724-000-32-43, Regon: 000001287,, zwanym dalej „Uniwersytetem”, w imieniu której działa

prof. dr hab. Władysław Baranowski- Dyrektor Instytutu

następującej treści:

§ 1.

1. Powiat Garwoliński i Uniwersytet deklarują zamiar współpracy i wzajemnej pomocy w zakresie tworzenia warunków prawno-organizacyjnych do kształcenia mieszkańców Powiatu Garwolińskiego w szkołach wyższych.
2. Powiat Garwoliński deklaruje zamiar współpracy i udzielenia niezbędnej pomocy studentom i pracownikom naukowym Uniwersytetu podczas gromadzenia danych i dokumentów do opracowań etnograficznych dotyczących Powiatu Garwolińskiego.
3. Uniwersytet zobowiązuje się przekazać nieodpłatnie Powiatowi Garwolińskiemu wyniki badań, o których mowa w ust. 2 porozumienia oraz wyraża zgodę na ich publikowanie we wszystkich dostępnych formach.

§ 2.

1. Porozumienie zawiera się na czas nieoznaczony.
2. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze stron z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

§ 3.

Wszelkie zmiany niniejszego porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 4.

W sprawach nieuregulowanych niniejszym porozumieniem mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz inne przepisy powszechnie obowiązujące.

§ 5.

Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

POWIAT GARWOLIŃSKI
Grzegorz Woźniak
Marek Chciałowski

UNIWERSYTET

DYREKTOR
INSTYTUTU ETNOLOGII I ANTHROPOLOGII KULTUROWEJ UL.
Władysław Baranowski
prof. nadzw. UL.

POROZUMIENIE

Porozumienie zawarto w Żelechowie, w dniu 9 maja 2008 r. pomiędzy:

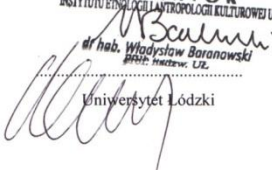
1. Uniwersytetem Łódzkim reprezentowanym przez prof. dr hab. Władysława Baranowskiego oraz prof. dr hab. Andrzeja Lecha
2. Urzędem Miasta i Gminy Żelechów reprezentowanym przez Wiceburmistrza Andrzeja Szubielskiego
3. Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogoty Zakrzewskiego w Żelechowie reprezentowanym przez Dyrektora Szkoły – Grzegorza Szymczaka

Porozumienie zawarto w sprawie zorganizowania w terminie od 23 czerwca 2008 r. do 5 lipca 2008 r. pobytu studentów uczelni i ich opiekunów w Internacie Międzyszkolnym przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogoty Zakrzewskiego w Żelechowie.

Strony porozumienia zobowiązują się:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogoty Zakrzewskiego w Żelechowie do zapewnienia zakwaterowania w w/w terminie, 32 studentów i 2 opiekunów oraz przygotowania posiłków dla uczestników.
2. Urząd Miasta i Gminy Żelechów do pokrycia kosztów:
Przygotowania posiłków w kwocie 13 dni x 34 osoby x 15 zł (stawka dziennego wyżywienia – śniadanie, obiad, kolacja) = 6630 zł (słownie sześć tysięcy sześćset trzydzieści złotych). Kwota powyższa zostanie wpłacone na konto szkoły po wystawieniu faktur, najpóźniej w terminie 7 dni po zakończeniu zjazdu.
3. Uniwersytet Łódzki zobowiązuje się do:
 - 1) Pouczenia uczestników (studentów i opiekunów) o konieczności przestrzegania regulaminów mieszkańca internatu. W szczególności o odpowiedzialności materialnej za ewentualne uszkodzenia w trakcie pobytu w internacie.
 - 2) Przekazania opracowanych prac magisterskich dotyczących historii Żelechowa (po 2 egz.) dla Starostwa Powiatowego w Garwolinie, Urzędu Miasta i Gminy Żelechów oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żelechowie

Porozumienie sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

DYREKTOR
INSTYTUTU ETNOLOGII I ANTHROPOLOGII KULTUROWEJ UŁ

dr hab. Władysław Baranowski
prof. nadzw. UŁ
Uniwersytet Łódzki

z up. BURMISTRZA

Andrzej Szubielski
Zastępca Burmistrza
Urząd Miasta i Gminy Żelechów

DYREKTOR

mgr Grzegorz Szymczak
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych
w Żelechowie